

Çevre Dostu Büyüme Doğru

Türkçe Özet

- Çevre dostu (yeşil) büyüme ekonomik büyüme ve kalkınmayı doğa varlıklarının refahımıza dayanak oluşturan kaynakları ve çevresel hizmetleri vermeye devam etmesini garanti ederek sağlamaktır. Çevre dostu büyüme bunu yapabilmek için, sürdürülebilir büyümeyi destekleyecek ve yeni ekonomik fırsatları arttıracak yeniliklere ve yatırımlara katalizör olmalıdır.
- Ekonomik büyüme ve kalkınma üzerine insan maliyeti ve kısıtlamaların dayatıldığı riskler içeren 'alışlagelmiş iş yapma tarzına' dönüş akılcı olmaz ve en sonuç olarak sürdürülebilir değildir. Geri dönüşü olmayan bir şekilde artan su kıtlığı, kaynak darboğazları, hava ve su kirliliği, iklim değişikliği ve biyoçeşitlilik kaybı ile sonuçlanabilir; bu nedenle daha çevre dostu bir büyümenin başarılması için stratejilere ihtiyaç vardır.

Çevre dostu büyümenin kaynakları

Çevre dostu (yeşil) büyüme ekonomik ve çevresel sorunların üzerine gitme potansiyeline sahiptir ve aşağıdaki kanallardan yeni büyüme kaynakları ortaya çıkarabilir:

- **Üretkenlik.** Kaynakların ve doğa varlıklarının kullanımında verimlilik artışı için teşvikler: Atıkları ve enerji tüketimini azaltarak ve kaynakları en yüksek değer elde edecek şekilde kullanılabilir duruma getirerek üretkenliği arttırmak.
- **Yenilik.** Çevre sorunlarını ele almak için yeni yollara olanak sağlayan çerçeve koşullar ve politikalarla desteklenen yenilik fırsatları.
- **Yeni pazarlar.** Yeşil teknolojilere, mallara ve hizmetlere talebi teşvik ederek yeni pazarlar oluşturmak; yeni iş olanakları için potansiyel oluşturmak.
- **Güven.** Devletlerin başlıca çevre sorunlarıyla nasıl ilgilenip çözecekleri konusunda daha fazla istikrar ve öngörülebilirlik sağlanması yoluyla yatırımcı güvenini arttırmak.
- **İstikrar.** Örneğin, kamu harcamalarının bileşimini ve verimliliğini yeniden gözden geçirerek ve kirletme bedeli ödetme yoluyla kamu gelirlerini artırarak mali konsolidasyonu destekleme, kaynak bedeli değişkenliğini azaltma ve daha dengeli makro ekonomik koşullar.

Bu, ayrıca aşağıdaki nedenlerden dolayı büyümenin maruz kalabileceği olumsuz şok risklerini de azaltabilir:

- **Kaynak darboğazları** su kaynakları kıt olduğu ya da kaliteleri düştüğü (ör. tuzdan arındırma donanımları) zaman gereken sermaye yoğun altyapılarda olduğu gibi yatırım maliyetlerini arttırmalar. Bu bağlamda, doğa sermayesindeki kayıp ekonomik faaliyetten elde edilen kazancın ötesine geçerek, büyümenin gelecekte sürdürülebilme olanağını ortadan kaldıracaktır.
- Doğal sistemlerdeki **dengesizlikler** de daha derin, ani, çok zararlı ve geri dönüşümüne olasılığı bulunan etkilerin oluşması riskini artırır; örneğin bazı balık türlerinde olduğu gibi ve bütün hızıyla süregelen küresel iklim değişikliği altında biyoçeşitliliğin zarar görmesiyle olabileceği gibi. Potansiyel eşikleri belirleme çalışmalarında, bazı durumlarda – iklim değişikliği, küresel azot çevrimleri ve biyoçeşitlilik kaybı – bu eşiklerin zaten aşılmış olduğunu göstermektedir.

Çevre dostu büyüme için bir çerçeve

Yeşil büyüme stratejileri uygulamanın 'her derde deva' bir reçetesi yoktur. Bir ekonominin çevre dostu büyüme yolu politik ve kurumsal ortama, kalkınma düzeyine, sahip olunan kaynaklara ve belli çevresel baskı noktalarına bağlıdır. Gelişmiş, yükselen ve gelişmekte olan ülkeler, farklı ekonomik ve politik koşullara sahip ülkeler olarak farklı zorluklarla ve olanaklarla karşı karşıyadırlar.

Öte yandan, her koşulda ele alınması gereken sorunlar vardır. En önemlisi, çevre dostu büyüme için her stratejinin merkezinde iyi ekonomi politikası yer alır. Büyümek ve daha yeşil bir büyüme yoluna geçişi mümkün kılmak için herhalde en iyisi esnek, dinamik bir ekonomidir. Büyümeyi yeşertmek, çevresel baskıları en aza indirmek için kaynakların çok daha verimli kullanılmasını gerektirir. Verimli kaynak kullanımı ve yönetimi ekonomi politikasının temel amacıdır ve normal olarak 'yeşil' bir gündemle bağlantılı olmayan birçok mali ve düzenleyici müdahaleye ihtiyaç duyulacaktır. Politik eylem, her durumda, sürece sadece geleneksel 'yeşil' politikalarla değil çok çeşitli politikalarla bakmayı gerektirir.

Çevre dostu bir büyüme stratejisi ekonomi ve çevre politikasının karşılıklı birbirlerini güçlendiren yönlerini temel alır. Doğal sermayenin bir üretim faktörü olarak tam değerini ve büyümedeki rolünü dikkate alır. Çevre ile ilgili kritik yerel, bölgesel ve küresel eşiklerin aşılmasından kaçınan yeni büyüme modellerine geçişi gerçekleştirmek için çevresel baskıları hafifletmenin uygun maliyetli yollarına odaklanır.

İnovasyon çok önemli bir rol oynayacaktır. Mevcut üretim teknolojisinin ve tüketici davranışının sadece bir noktaya, bir sınıra kadar olumlu sonuçlar doğurması beklenebilir ki, bu sınırın ötesinde doğal sermayenin tüketilmesinin büyümenin geneli üzerinde olumsuz etkileri vardır. Her durumda bu sınırın tam nereye uzandığını bilmiyoruz ama inovasyon yapılmadığı durumda tüketilen doğal sermayeyi tekrar yerine koyabilme kapasitesinin

sınırlı olduğunu iyi biliyoruz. İnovasyon, bu sınırı ileri iterek, büyümeyi doğal sermayenin tüketilmesinden ayırtırmaya yardımcı olabilir.

Çevre dostu bir büyüme stratejisi ekonomik ilerlemenin bir ölçüsü olarak GSYİH'ya odaklanmanın doğal varlıkların zenginliğe, sağlığa ve refaha katkısını göz ardı ettiğini de kabul eder. Bu nedenle, büyümenin kalitesini ve bileşimini ve bunun insanların zenginliğine ve refahına nasıl etki ettiğini içeren çeşitli ilerleme ölçüleri kullanmayı hedefler. Bu ve daha birçok bakımdan, çevre dostu büyüme sürdürülebilir gelişmenin temel bir bileşenidir (Kutu 1).

Bazı kirleticilerin emisyonundan ve bazı kaynakların yağmalanmasından kaynaklanan ekonomik maliyetler oldukça iyi bilinmektedir. Doğru politikalar uygulanınca net faydalar görülecektir. Bazı durumlarda, ekosistem hizmetlerinin sürdürülmesinden, örneğin insanların doğadan elde ettiği faydalardan sağlanan getirilerin büyüklüğü ve zamanlaması belirsizliğe tabidir; çünkü ekosistem hizmetleri, iklim değişikliği ve biyoçeşitlilik arasındaki etkileşimler karmaşıktır. Bununla birlikte, istenmeyen, geri dönüşsüz hatta felaket getiren sonuçlara karşı güvence sağlamak için şimdi alınacak önlemler sayesinde gelecekteki önemli ekonomik maliyetlerden korunulabilir.

Ekonomik politika kararları daha uzun bir zaman ufkuyla sahip olmalıdır. Büyüme ve teknolojik değişim modelleri; yol bağımlılığı, teknolojik ve kurumsal kenetlenme oluşturarak birbirleri üzerine inşa edilirler. Çevresel etkiler de birikerek çoğalır ve bazen geri dönüşsüzdürler. Bunlar bugünün kararları ve gelecekteki ekonomik olanaklar arasında güçlü bağlar oluştururlar.

Kutu 1. Çevre dostu büyüme ve sürdürülebilir kalkınma

Sürdürülebilir kalkınma yeşil büyüme için önemli bağlam sağlar. OECD Çevre Dostu Büyüme Stratejisi yirmi yıl önce Rio Konferansından bu yana süregelen politik çabaların ve analizlerin ana gövdesi için bir kaldıraçtır. Rio'da tasavvur edilen sürdürülebilir kalkınmaya yönelik bir dizi özlemin gerçekleştirilmesi için odaklanılmış ve net bir gündem oluşturmaktadır.

Çevre dostu büyüme sürdürülebilir kalkınmanın yerine geçen bir strateji değil, daha çok onun bir alt kümesi olarak düşünülmelidir. Daha dar kapsamlı olarak, ekonomi ve çevre arasındaki arabirimde somut, ölçülebilir ilerleme sağlanmasına yardım edebilecek bir uygulama politikası gündemi gerektirir. Çabuk iyileşen ekosistemlerle uyumlu olarak – yeni ekonomik büyüme kaynaklarını ortaya çıkarabilecek inovasyon, yatırım ve rekabet için gerekli koşulları desteklemeye odaklanmıştır.

Çevre dostu büyüme stratejileri – hem ulusal hem de uluslararası düzeyde – ekonomiyi yeşilleştirmenin doğrudan bir sonucu olarak ortaya çıkabilecek olan sosyal sorunlardan ve eşitlik kaygılarından birçoğuna özel dikkat verilmesini gerektirir. Bu, çevre dostu büyüme politikalarının başarılı uygulaması için vazgeçilmezdir. Stratejiler sürdürülebilir kalkınmaya daha geniş sosyal desteği merkeze alan girişimlerle paralel olarak uygulanmalıdır.

Çevre Dostu Büyüme Stratejisi farklı ulusal koşullara ve gelişme aşamalarına göre ayarlanmak için yeterli derecede esnek olarak tasarlanan bir uygulanabilir politika çerçevesi geliştirir. UNEP, UNESCAP ve Dünya Bankası gibi diğer uluslararası örgütlerin girişimleri ile ortaklık dahilinde, OECD'nin çevre dostu büyüme çalışması Rio+20 amaçlarına katkıda bulunmak için planlanmıştır.

Çevre dostu büyüme politikalarını ve yoksulluğu azaltma amaçlarını birbirlerine uyumlu hale getirmek bu çerçeveyi yükselen ve gelişmekte olan ülkelere uyarlamak için önemli olacaktır. Çevre dostu büyüme ve yoksulluğu azaltma arasında, Binyıl Kalkınma Hedefleri doğrultusunda ilerleme sağlamak için yararlanılabilecek önemli birbirini tamamlayıcılar vardır. Bunlar, örneğin, çevresel baskıları hafifletirken insanlara daha verimli altyapı (ör. su ve taşıma alanlarında) sağlamayı, çevresel bozulmayla ilişkili olarak sağlıksızlaşmayı azaltmayı ve maliyetleri azaltabilecek ve üretkenliği arttırabilecek verimli teknolojiler getirmeyi içerirler. Doğal kaynakların düşük gelirli ülkelerdeki merkeziliği göz önünde tutulunca yeşil büyüme stratejileri çevresel risklere maruz kalmayı azaltabilir ve yoksulların geçim olanaklarını arttırabilir.

Çevre dostu büyüme stratejilerinin vazgeçilmez unsurları

Çevre dostu (yeşil) büyüme stratejileri firmaları ve tüketicileri çevre dostu davranmaya özendirilmeli; işlerin, sermayenin ve teknolojinin daha çevre dostu faaliyetler doğrultusunda adil ve sorunsuz yeniden dağıtımını kolaylaştırmalı ve yeşil inovasyona yeterli teşvik ve desteği sağlamalıdır. Yanlış yönlendirilen devlet politikaları, piyasa kısıtlamaları ve çarpıklıkları tümüyle, ekonomik faaliyetten elde edilen özel getirilerle topluma tahakkuk eden genel faydalar arasında çoğu durumda bir boşluk ya da açıklık olması anlamına gelen, piyasa başarısızlıklarına yol açar veya piyasa başarısızlıklarından kaynaklanır. Çevre dostu büyüme politikaları açıklığı kapatmayı amaçlar ve getirilerin “yeşil” yatırımlara ve inovasyona yönelmesini artırır. Bu politikalar toplumun dezavantajlı grupları için değişimin bölüşüm sonuçlarını en aza indirmeyi ve ekonomik performansı iyileştirme teşviklerini korurken firmalar üzerindeki olumsuz ekonomik etkileri yönetmeyi de amaçlar.

Çevre dostu bir büyüme stratejisinin uygulanması iki geniş politika havuzundan alınan enstrümanların bir karışımını içerir. İlk havuz ekonomik büyümeyi ve doğal sermayenin muhafazasını karşılıklı olarak güçlendiren çerçeve koşulları içerir. Buna, iyi tasarlanır ve uygulanırsa kaynakların verimli tahsisini maksimize eden vergi ve rekabet politikası gibi temel mali ve düzenleyici ortam da dahildir. Bu gündem, ekonomi için olduğu kadar çevre için de iyi olabilecek şekilde, ekonomi politikasının gerçekleşmesine eklenmiş tanıdık bir gündemdir. Bu ayarlamalara, doğal sermayeyi çok daha tutumlu ve verimli şekilde kullanırsak gerekli olan yaratıcılığa büyük önem veren inovasyon politikaları (1) da eklenmelidir.

İkinci havuzda doğal kaynakların verimli kullanımını teşvik etmeyi ve kirletmenin bedelini arttırmayı hedefleyen politikalar yer alır. Bunlar fiyat tabanlı ve diğer politika enstrümanlarının bir karışımını içerirler. Bu Raporun Ek 1’inde yeşil büyüme için iki havuzu kapsayan geniş politika enstrümanları ve önerileri ayrıntılı olarak ele alınmaktadır.

Ulusal koşullar değişirken, – vergiler veya ticareti yapılabilir permiler gibi mekanizmalarla – kirletmeye veya kısıt doğal kaynakların aşırı kullanımına bir bedel ödetme, karma politikaların temel bir ögesi olmalıdır. Fiyat saptama mekanizmaları belirli bir hedefe ulaşmanın maliyetini en aza indirmeye ve verimliliğe yönelik kazanımlara ve inovasyona teşvik sağlamaya yöneliktir. Önemli bir nokta olarak, çevre ile ilgili vergilerin artan şekilde kullanımı, vergi yükünün (kısmen) daha bozucu olan kurumlar ve bireysel gelir vergilerinden ve sosyal katkı paylarından uzaklaştırılmasına yardımcı olarak, büyümeye yönelik vergi reformunda bir rol oynayabilir. Enerji ve CO2 vergileri, işgücü veya ticari gelirlerden daha yüksek vergi alınmasına ya da kamu harcamalarından büyük bir kesinti yapılmasına cazip bir alternatif oluşturarak, daha geniş bir mali konsolidasyon paketinin doğal bir parçası olabilirler.

Her durum piyasa enstrümanlarına uygun olmayabilir. Belli durumlarda, iyi tasarlanmış düzenlemeler, aktif teknoloji destek projeleri ve gönüllü yaklaşımlar daha uygun veya piyasa enstrümanlarının önemli tamamlayıcıları olabilirler. Buna ek olarak, işletmelerin ve tüketicilerin fiyat sinyallerine duyarlılığı, birçok durumda, belli faaliyetlerin çevreye verdiği zararları ve daha temiz alternatiflerin kullanılabilirliğini vurgulayan bilgilendirme esaslı önlemler yoluyla artırılabilir.

Ekonomideki kazanç veya bedel ödemelerin değiştirilmesi çözümün sadece bir parçasıdır. Toplumlar alışık oldukları teknolojilere ve kurumlara bağımlı hale gelirler. Sosyal ve ekonomik atalet öyle güçlü olabilir ki kazançlardaki ve bedel ödemelerdeki çok büyük değişiklikler bile davranışları değiştirmez. Güçlü bir yenileşme (inovasyon) kapasitesi büyük ilerlemeler ve yeni üretim ve tüketim modelleri için gerekli potansiyeli oluşturmanın temel unsurudur. İnovasyon topluma doğal sermayenin tüm değerini daha iyi yansıtan ve çevresel risklerin üzerine gitme maliyetini azaltan yeni kaynaklar yaratabilir. Yeşil büyüme stratejileri yeşil yenilenme için aşağıdaki zorlukları aşmak zorundadır:

- Çevresel yan etkilerin birçoğu ya düşük fiyatlardır ya da hiç fiyatları yoktur. Bu yan etkilerin sonuçları iyi anlaşılabilir. Örneğin, bir karbon fiyatı iklim değişikliğine çare bulabilmek için inovasyonu teşvik edebilir ama mevcut karbon fiyatı düzeyleri, önemli bir boşluk ve mesafe oluşturacak şekilde düşüktür.
- Mevcut teknolojilerin ve sistemlerin yol bağımlılığı ve hakimiyeti bazı yeni teknolojilerin rekabet etmesini, pazarda yer edinmesini ve payını arttırmasını çok güçleştirebilir ki, belli durumlarda geçici destek gerekmesinin nedeni budur. İnovasyon destek enstrümanları verimli teknolojilerin doğmasını ve yükselmesini teşvik ederken teknoloji kilitlenmesini, rekabet eksikliğini veya özel yatırımların dışa itilmesini en aza indirmek için dikkatle tasarlanmalıdır.
- Ticaret ve yatırım önündeki engeller yeşil teknolojilerin küresel olarak yayılmasını ve gelişmesini ciddi bir şekilde yavaşlatırlar. Fikri mülkiyet hakları güçlendirilir ve etkili biçimde korunurken, bu engellerin

kaldırılması teknolojilerin gelişmesini, yayılmasını ve yabancı doğrudan yatırımların ve lisans vermenin kolaylaştırılması için zorunludur.

Büyüme yeşillendirmek, özellikle enerji, su, taşıma ve iletişim ağları gibi alanlarda, gelecek kuşak teknolojilerine uygun ağ altyapısı kurmaya yönelik teknolojiler de gerektirir. Çevre dostu altyapı yatırımları verimsiz büyüme modellerinin maliyeti yüksek içe kapanmalarından kaçınmaya yardımcı olabilir. Ekonomik büyümeyi hızlandırabilir ve sosyal açıdan ve sağlık alanında faydalar sağlayabilir. Gelişmekte olan ekonomilerde, yeni altyapı geliştirme biçimlerine sıçrama fırsatları olacaktır. Kamu ve özel sektör finansmanının - ör. kamu-özel sektör ortaklıklarıyla, karma tarifeler ve vergilerle, düzenlemelerdeki engelleri kaldıran reformlar ve güvenli uzun dönem politikalarının sinyalleri yoluyla büyük kurumsal ortakların yatırım yapmalarını kolaylaştırarak ve kalkınma yardımıyla – güçlendirilmesi, birçok ülkede büyük ölçekli yatırımlara olan gereksinim göz önünde bulundurulunca, zorunludur.

Son olarak, çevre dostu bir büyüme stratejisinin başarısı için eyleme yönelik iyi tanımlanmış bir çerçeve ve tutarlı bir dizi ekonomi ve çevre politikası kriteri oluşturmak son derece önemlidir. Bakanlıklar ve yönetim düzeyleri ve yönetim dışındaki paydaşlar arasında yüksek düzeyde bir koordinasyon oluşturmak, yerel koşullara uygun karma politikalar belirlemek gerekir. Birçok durumda, uygun kurumsal kapasite geliştirilmesi çevre dostu büyümenin temel ekonomik stratejilere ve diğer devlet politikalarına entegre edilmesi ve devletin finans, ekonomi ve çevre kurumlarının öncü bir rol üstlenmesini temin etmek için zorunlu bir koşul olacaktır.

Sorunsuz bir emek piyasasına geçişin sağlanması

Daha bir çevre dostu büyüme, ortaya çıkacak yeşil yenilikçi faaliyetlerdeki vasıflı işler dahil yeni iş olanaklarının yaratılmasını öngörür. Ancak bazı işler risk altında olacaktır; dolayısıyla işçilerin daralan sektörlerden, kirletici faaliyetlerin yerine daha temiz alternatifleri koyan, çevre dostu hizmetler sağlayan genişlemeye elverişli sektörlerle yeniden dağıtılmasını kolaylaştırmak gerekir.

Emek piyasası politikaları işleri değil, istihdamı korumaya odaklanmalıdır. Böyle bir politika, işçilerin ve firmaların kendilerini çevre dostu bir ekonominin getirdiği değişimlere, yeni fırsatları yakalama dahil, hızla uyarlayabilmelerini sağlamalıdır. Bu tür politikalar, işçilerin daralan sektörlerden genişleyen sektörlerle kaymasına destek olup, geçişten kaynaklanabilecek uyarlanma maliyetlerinin adil paylaşımının sağlanmasına da yardım edebilir (2). Bunun için yeni beceriler gerekir ve bu da uygun eğitim politikaları gerektirir. Mevcut becerilerin birçoğu elverişli olmaya devam ederken, beceri uyumsuzlukları, boşluk veya eksiklikleri ortaya çıkabilir. Eğitim ve yeniden eğitim programları emek piyasası politikalarının önemli bir bileşeni olacaktır.

Uyarlanma ölçeği fazla abartılmamalıdır. Örneğin, istihdam büyümesi hızı üzerinde sadece sınırlı etkilerle sera gazı salınımlarında önemli azalmalar sağlanabilir. Aslında karbon bedelinden sağlanacak gelirler emek talebini teşvik etmek için kullanılırsa emek piyasası performansı artırılabilir. Üstelik burada yeşil büyüme kaynaklarını teşvik etme stratejilerinin bir sonucu olarak istihdam üzerindeki olumlu etki dikkate alınmamaktadır.

Dağıtım sorunlarının ele alınması

Yeşil büyümenin dağıtım ile ilişkili yönlerinin açıklanması halk tarafından kabul edilebilmesi iyi açıklanması yaşamsal bir önem taşır. Bazı politika enstrümanlarının dağıtım etkilerinin kaçınılmaz olarak geriye götürücü olacağına ilişkin yaygın bir kanı vardır. Bu mutlaka böyle değildir ama bu kaygılar giderilmedikçe bazı temel politikaların kabul edilebilirliği sorgulanabilecektir.

Örneğin, fosil yakıt sübvansiyonlarının aşamalı olarak kaldırılmasının bütün olarak çevre ve ekonomi üstünde olumlu etkileri vardır ama kısa dönemde bazı uluslar ve nüfus grupları için ters sonuçlara neden olabilir. Daha yüksek yakıt fiyatlarının neden olduğu kayıplar bazıları için hemen fark edilir ve önemli olacaktır ama ekonomik, sosyal ve çevresel kazançların gözle görülür hale gelmesi daha uzun zaman alacak ve daha zor anlaşılır olacaktır. Hedeflenmiş telafi edici önlemlerin, özellikle bazı nüfus kesimlerinin çevre dostu büyümeyle ilişkili geçiş maliyetlerinden daha olumsuz etkilendiği yükselmekte olan ekonomilerde uygulamaya konması gerekir.

Çevre dostu büyüme için uluslararası işbirliği

Çevre dostu büyümeye yönelik küresel bir mimari oluşturmak uluslararası işbirliğinin genişletilmesini gerektirir. Özellikle biyoçeşitlilik ve iklim alanındaki küresel kamu mallarının yönetimi için düzenlemeleri güçlendirmek eşgüdüm ve teşvik sorunlarının çözümünde kilit önem taşır. İklim değişikliği konusunda Cancun'da varılan anlaşmalar ilerleme sağlanabileceği konusunda iyimser olma gerekçesi sağlıyor ama sürekli çaba göstermek gerekiyor. Özellikle finansman akışlarının hem büyüme ve kalkınma için bir motor hem de küresel ortak varlıkların niteliğini korumak için bir teşvik olması gerekir.

Resmi Kalkınma Yardımı (ODA), zorunlu altyapı ve insan kapasitesinin ve kurumsal kapasitenin oluşturulması dahil, özel sektör yatırımlarının sınırlı ve finansman akışının kısıtlı olduğu alanları hedefleyerek, çevre dostu büyümeyi mümkün kılan koşulların yaratılması için önemli bir rol oynamaya devam etmektedir. Bilim ve teknoloji alanında artan işbirliğinin gelişmekte olan ülkelerde teknoloji geliştirme ve yaymanın hızlandırılması ve araştırma yeteneğinin oluşturulması için daha eşgüdümlü çabaların öneminin vurgulanması gerekmektedir.

Küresel ticareti ve yatırım akışını teşvik çabalarının artırılması çevre dostu teknolojilerin sürekli büyümesini ve yayılmasını destekleyebilir. Düşük gelirli ülkelerin kalkınma beklentilerinin, yerli ticaret ve yatırım önlemlerinin olası sırayet etkileriyle sektöre uğratılmaması da gerekir. Bazı ülkeler, çevre dostu büyüme politikası gündeminin korumacı çıkarların eline geçmesi halinde ticaretin ve yatırımların olumsuz etkilenebileceğine ilişkin endişeler dile getirmişlerdir.

Çevre dostu büyüme politikalarıyla ilişkili yatırım korumacılığının şimdiye dek önemli bir sorun olarak görülmemiş olmasına karşın, ihtiyatlı olmayı elden bırakmamak özendirilmelidir. OECD'nin evsahipliğini yaptığı Yatırım Özgürlüğü Yuvarlak Masa toplantıları, üstü örtülü korumacılık olarak kullanılmamalarını temin etmek için yatırım önlemlerini izlemeye devam edecektir. Devletlerin çevre ve yatırım politikası hedeflerinin birbirlerini desteklemesini hedefleyen "Yeşil Büyüme için Yatırım Özgürlüğünün Denetim Altına Alınması" konulu son tebliğleri Ek 2'de verilmektedir.

Çevre dostu büyümeye doğru ilerlemenin izlenmesi

Çevre dostu büyümeye doğru ilerlemenin izlenmesi aşağıdaki alanlardaki değişimleri açıklayan ve izleyen göstergeler kullanmalıdır: (i) Çevre varlıklarının ve doğal kaynakların kullanımındaki üretkenlik; (ii) doğal varlık tabanı; (iii) yaşam kalitesinin çevresel boyutları; (iv) politika yanıtları ve ekonomik fırsatlar. Bu grupların her biri için, bir göstergeler listesi benzer bir Rapor'da teklif edilmiştir: Çevre Dostu Büyümeye Doğru: İlerlemenin izlenmesi - OECD Göstergeleri. Bu sürmekte olan bir çalışmadır ve veriler toplanıp kavramlar geliştirildikçe daha fazla detaylandırılacaktır.

Bugüne kadarki çalışmalar çevresel üretkenliğin ve kaynak üretkenliğinin arttığını göstermektedir. Ülkeler arasında önemli farklılıklar olmasına karşın GSYİH ve diğer hasıla ölçümlerinin üretim sistemine çevresel girdi artışından daha fazla arttığı görülmektedir. Ancak, gelişen çevresel üretkenliğe çevresel baskılarda mutlak bir azalma veya bazı doğal varlıkların sürdürülebilir kullanımı eşlik etmemiştir.

'Yeşil ekonomi'yi ölçen göstergelerin dikkatle yorumlanması gerekir. Sadece çevresel mal ve hizmetlerin üretiminde yer alan endüstrilerin boyutlarına bakarak karar verirse bugünün 'yeşil ekonomi'si oldukça küçüktür. Ancak, çevre dostu büyümeyle bağlantılı olan ekonomik fırsatlar, girişimcilik ve yenilik (inovasyon) bütün sektörlerde görülebilir; bu nedenle yeşil endüstrileri temel alan bir değerlendirme çevreyle ilgili faaliyetlerin ekonomik önemini olduğundan düşük gösterebilir.

Çevre Dostu Büyüme Stratejisinde bundan sonraki adımlar

Başarıya ulaşmak için, çevre dostu ulusal büyüme stratejilerinin temel devlet politikaları içinde yer alması gerekir. OECD buna birçok yolla katkıda bulunabilir. Sentez Raporun çerçevesi ve politika içgörülerini ülkelere özgü koşulları göz önünde bulunduracak ve ülke incelemeleri şeklinde sürekli analizler için rehberlik sağlayacak şekilde uyarlanabilir. Bu çalışma daha çevre dostu bir büyümeye sevk etmek için birlikte (veya değil) nasıl çalışılacağına derinlemesine incelenmesi için olanaklar sağlayabilir. Bu Stratejiye eşlik eden çevre dostu büyüme enstrümanlarının daha incelikli şekilde geliştirilmesi ulusal düzeyde politika uygulamalarına daha fazla destek olabilir.

Hem ülke incelemeleri hem de genel politika incelemesiyle kazanılan deneyimler, uluslararası bir analiz ve iyi olan uygulamanın anlaşılması temelinde ülkeye özgü politika önceliklerini belirleyecek analitik bir aracın geliştirilmesine yol açabilir. Böylelikle, çevre dostu büyüme göstergeleri ve ölçüm sorunlarıyla ilgili olarak sürdürülen çalışmalar yararlı olabilir. Aslında, mevcut ve uluslararası karşılaştırılabilir verilerle çelişen göstergelerden ölçümle ilgili önemli bir gündem doğmaktadır. OECD, gerek OECD ülkelerinde gerekse diğer ülkelerde çevre dostu ekonomiye geçişin izlenmesi için olanakları arttıracak şekilde, önümüzdeki yıllarda ölçüm gündeminde ilerlemeler sağlayacaktır.

Değişik politika araçlarının maliyetleri ve faydaları konusunda daha fazla analitik çalışma yapılmasına da ihtiyaç vardır. Ayrıca, sorunlara özgü ve sektörler için araştırma çalışmaları çevre dostu büyümenin birçok alandaki etkilerinin daha somut şekilde kavranmasını sağlayacaktır. İlk öncelikler gıda ve tarım, enerji sektörü, su, biyoçeşitlilik ve kalkınma işbirliği alanları ile kentlerdeki ve kırsal alanlardaki gelişimi düzenleyen politikaları içermektedir.

Son olarak, OECD'nin yeşil büyüme konusunda gelecekteki çalışmaları hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkelerde daha çevre dostu büyümeye yönelik uluslararası düzenlemeler yapılmasını teşvik etmek ve deneyimlerin ve en iyi uygulamaların paylaşılmasını kolaylaştırmak için BM örgütleri, Dünya Bankası ve Küresel Yeşil Büyüme Kurumu gibi uluslararası kuruluşların yanı sıra çok çeşitli paydaşlarla kapsamlı bir işbirliği temelinde yürütülecektir.

Notlar:

- (1) Bu politikalar OECD İnovasyon Stratejisi dahilinde ayrıntılandırılmış makul yenilikçi politikaları içerir.
- (2) OECD Yeniden Değerlendirilen İş Stratejisi'nden alınacak dersler bu doğrultuda yararlı olabilir.

© OECD

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi'nden ücretsiz olarak temin edilebilir www.oecd.org/bookshop

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü, Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.
rights@oecd.org Faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights/

